

√ 15а
10534

Н. С. СТАРЖЫНСКАЯ

**НАВУЧАННЕ БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ
Ў ДЗІЦЯЧЫМ САДЗЕ**

МІНСК 1993

15a Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь
10534 беларускі навукова-даследчы інстытут адукацыі

Н. С. Старжинская

НАВУЧАННЕ БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ
Ў ДЗЯЦЬЦЫМ САДЗЕ

Мінск 1993

Вучэбнае выданне

СТАРШЫНСКАЯ Наталя Сцяпанаўна

НАВУЧАННЕ БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ ў
ДЗІЦЬМ СЛДЗЕ

Метадычныя рэкамендацыі

Н/К

Рэдактар Краўцова К.І.

Карэктар Хаўста А.А.

Падпісана ў друк 05.01.93г. Фармат 60x84¹/₁₆. Папера № 1.
Афсетны друк. Умоўн.друк.арк. 4,42. Ул. - выд.арк. 4,3.
Тыраж 500 экз. Заказ 4

220050, Мінск, вул. Караля, 16. Беларускі навукова-даследчы
інстытут адукацыі МА Беларусі

Надрукавана на ратапрынце БелНДІ адукацыі МА Беларусі
220050, Мінск, вул. Караля, 16.

У рабоце раскрываюцца змест і метадыка навучання дзяцей беларускай мове у дзіцячым садзе з рускім моўным рэжымам. Аўтар падрабязна спыняецца на метадах і прыёмах работы над беларускім вымаўленнем, лексікай, граматыкай, звязным маўленнем, дае прыкладныя канспекты асобных заняткаў.

Паколькі ў рэкамендацыях улічваюцца асаблівасці блізкароднаснага двухмоўя дашкольнікаў, яны могуць быць выкарыстаны і ў рабоце з дзецьмі, якія наведваюць дзіцячы сад з беларускай мовай выхавання і навучання, але рэальна знаходзяцца ў рускамоўным акружэнні.

Адрасуецца выхавальнікам дашкольных устаноў.

2015

БелНДІ адукацыі МА
Беларусі, 1992

ЛІТАРАТУРА

Сучасная беларуская мова

Беларуская мова. Цяжкія пытанні фанетыкі, арфаграфіі, граматыкі /Пад рэд. А.І.Падлужнага. -- Мн., 1987.

Гурскі М.І. Параўнальная граматыка рускай і беларускай моў. Фанетыка і марфалогія. - Мн., 1972.

Камароўскі Я.М., Сямашка Л.І. Сучасная беларуская мова: Фанетыка і фаналогія. Арэзпія. Графіка. Арфаграфія. -- М., 1985.

Каўрус А.А. Культура слова. - Мн., 1983.

Крывіцкі А.А., Михневич А.Е., Подлужны А.И. Белорусский язык для говорящих по-русски. - Мн., 1990.

Крывіцкі А.А., Подлужны А.І. Фанетыка беларускай мовы. - Мн., 1984.

Лепешаў І.Я. Моўныя самацветы. - Мн., 1985.

Рабкевіч В. Паслухай, што людзі кажуць. - Мн., 1985.

Фанетыка беларускай літаратурнай мовы. - Мн., 1989.

Янкоўскі Ф.М. Беларускае літаратурнае вымаўленне. - Мн., 1976.

Словнікі

Арашонкава Г.У., Лемцюгова В.П. Словнік цяжкасцей беларускай мовы. - Мн., 1987.

Гаўреш Н.В., Лепешаў І.Я., Янкоўскі Ф.М. Фразеалагічны слоўнік. - Мн., 1973.

Грабчыкаў С.М. Цяжкія выпадкі ужывання блізкіх па гучанню слоў. - Мн., 1977.

Клышка М.К. Слоўнік сінонімаў і блізказначных слоў. - Мн., 1976.

Махэйка Н.С., Супрун А.Я. Частотны слоўнік беларускай мовы: У 3 вып. - Мн., 1976-1982.

Насовіч І.І. Слоўнік беларускай мовы: Факсімільнае выд. - Мн., 1983.

Пазнякоў М.П. Слоўнік эпітэтаў беларускай літаратурнай мовы. - Мн., 1988.

Слоўнік беларускай мовы. - Мн., 1987.

Тлумачальны слоўнік беларускай мовы: У 5 т. - Мн., 1977-1984.

Янкоўскі Ф.М. Беларускія народныя параўнанні: Кароткі слоўнік. - Мн., 1973.

Янкоўскі Ф.М. Крылатыя словы і афарызмы. - Мн., 1960.

Псіхалага-педагагічныя пытанні навучання дашкольнікаў другой мове

→ Андреева Е.Г. О некоторых особенностях развития речи детей в условиях двуязычия /из опыта работы дошкольных учреждений ВССР// Дошкольное воспитание. - 1978. - № 7.

Андреева Е.Г. Навучанне ў дзіцячым садзе 5-6-гаодак роднай беларускай мове сродкамі дыдактычнай гульні - Мн., 1989.

→ Богущ А.М. К вопросу усвоения детьми дошкольного возраста двух языков // Дошкольное воспитание. - 1974. - № 5.

• Бухалов М.Г. Особенности интерференции белорусского и русского языков // Проблемы двуязычия и многоязычия - М., 1972.

• Зимняя И.А. Психологические основы формирования двуязычия // Русский язык в национальной школе. - 1984. - № 3.

→ Маскаленка Н.І., Старжынская Н.С. Навучанне дашкольнікаў беларускай мове ў дзіцячым садзе з рускамоўным рэжымам // Пралеска. - 1992. - № 6, 7, 8, 10.

Негневицкая Е.И., Шахнарович А.М. Язык и дети. - М., 1981.

Савельева Т.М., Еленский Н.Г. Дар слова. Говорим по-русски. Говорим па-беларуску. - Мн., 1986.

Сохин Ф.А., Негневицкая Е.И. Обучение русскому языку в национальном детском саду // Дошкольное воспитание. - 1984. - № 3.

• Сохин Ф.А., Негневицкая Е.И. Психолого-педагогические закономерности овладения вторым языком // Русский язык в национальной школе. - 1984. - № 3.

Старжынская Н.С., Маскаленка Н.І. Заняткі па беларускай мастацкай літаратуры /для дзіцячых садоў з рускай мовай выхавання і навучання// Народная асвета. - 1987. - № 9, 12.

↓ Старжынская Н.С. Дошкольное детство: усвоение родного и второго языка // Дошкольное воспитание. - 1991. - № 10.

Старжынская Н.С. Слоўніковая работа // Пралеска. - 1991. - № 2.

Старжынская Н.С. Крынічнае характэра // Пралеска. - 1991. - № 3.

• Супрун А.Е. Некоторые проблемы обучения русскому языку в условиях близкородственного двуязычия // Советская педагогика. - 1976. - № 6.

Супрун А.Е. Некоторые особенности белорусско-русского двуязычия // Русский язык как средство межнационального общения. - М., 1977.

З М Е С Т

ПСИХОЛАГІЧНЫЯ АСНОВЫ НАВУЧАННЯ ДАШКОЛЬНІКАЎ БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Развіццё руска-беларускага двухмоўя ў дашкольнікаў.....	3
Праблема метаду і методыкі навучання беларускай мове.....	5
Псіхалагічныя асаблівасці маўленчай дзейнасці.....	8
СЛОЎНІКАВАЯ РАБОТА	
Крытэрыі адбору слоўніка	12
Методыка ўвядзення новых слоў	<u>16</u>
Методыка замацавання слоўніка	19
Работа над сэнсавым боскам слова	<u>25</u>
ФАРМІРАВАННЕ НАВЫКАЎ ВЫМАЎЛЕННЯ	
Задачы навучання беларускаму вымаўленню	28
Паслядоўнасць увядзення беларускіх гукаў	29
Фарміраванне правільнага вымаўлення гукаў	33
Методыка работы над беларускай арфаэпіяй	38
ФАРМІРАВАННЕ ГРАМАТЫЧНАГА ЛАДУ МАЎЛЕННЯ	
Задачы навучання беларускай граматыцы	40
Крытэрыі адбору граматычных з'яў	42
Паслядоўнасць азнамлення дашкольнікаў з асаблівасцямі беларускай граматыкі	44
Методыка работы над граматычнымі формамі	47
РАЗВІЦЦЁ ЗВ'ЯЗНАГА МАЎЛЕННЯ ДАШКОЛЬНІКАЎ	
Асаблівасці развіцця звязнага маўлення ў дашкольным узросце	53
Асноўныя прынцыпы методыкі фарміравання дыялагічнага і маналагічнага маўлення	57
Развіццё звязнага маўлення з дапамогай мадэліравання..	61
ДАДАТАК	66
ЛІТАРАТУРА	73